

Němečková E.: Analýza studentských výzkumných prací z oblasti hospicové péče, bakalářská práce, FHS UK, Praha 2009

O p o n e n t s k ý p o s u d e k

E.Němečková si jako téma své diplomové práce zvolila náročnou problematiku hospicové a paliativní péče a rozhodla se ji zpracovat jak teoreticky, tak prakticky tak, aby poskytla případným zájemcům „ucelené informace o současné hospicové péči“ /str.3/ a dále, aby „přispěla k informovanosti“ o zvoleném problému. K nemalým ambicím autorky, které jsou vyjádřeny hned v úvodu, patří i formulace doporučení pro praxe.

Diplomová práce E.Němečkové je klasicky členěna na teoretickou a praktickou část. Rozsah práce / 60 stran/ a přílohy, odpovídají stanoveným požadavkům. Překvapuje však, že teoretická část má jen pouze 12 stran /začíná na 9. a končí 20. straně/. V práci nechybí prohlášení o samostatném vypracování, poděkování školitelce, abstrakt v českém a anglickém jazyce s dobře vybranými klíčovými slovy. Seznam literatur je přiměřený, jednotlivé bibliografické položky jsou správně napsané.

Předloženou diplomovou práci jsem si přečetla se zájmem a konstatuji, že podstatně zdařilejší je výzkumná část. Své věcné i formální připomínky řadím s ohledem na chronologii textu.

Autorka hned na začátku teoretické části uvádí, že v ní budou „definovány pouze nejdůležitější pojmy, související s tématem“. I když současně dodává, že těžiště práce je ve výzkumu, přece jen je teoretická část zpracovaná značně povrchně. Jedná se v podstatě o výpisky, pravda z validní literatury, které nejsou provázány žádnými vlastními spojovacími větami. Převzaté pasáže jsou dlouhé /často

celé strany/ a rozhodně nezahrnují jen avizované „pojmy“. Takovéto výpisky by byly výborným podkladem pro kreativní práci. Teoretická část navíc nezahrnuje některé fenomény, které jsou sledovány v rámci výzkumné práce. Postrádám např. informaci o stávajících „hospicových knihovnách“, jednu z nich navíc autorka zcela jistě zná /v Cestě domů/. Podobně chybí teoretická zmínka o syndromu vyhoření nebo o velikosti a prostorovém uspořádání hospiců apod. Ačkoliv je v příloze uvedena Korejská deklarace, postrádám její vysvětlení v textu.

I když je seznam literatury v pořádku, odkazy v textu reprezentují „bibliografický středověk“ /týká se zejména odkazů z druhé ruky a faktu, že u knižních titulů chybí odkazy na strany/. Navíc dlouhé odkazy na internetové zdroje text ruší. To je ovšem „nešvar“, který se objevuje v řadě diplomových prací a nelze ho dávat za vinu jen E.Němečkové. Naopak je třeba zvážit, zda by naše fakulta neměla důsledně přejít na Evropskou bibliografickou normu /signovanou i vládou ČR/.

Kromě uvedených koncepčních výhrad mám následující námitky:

Str.12, 3. odst. - „podle Haškovcové“ - ale chybí odkaz na její konkrétní práci

Str.12, 4. odst. - „podle Munzarové“ a rovněž chybí odkaz

Str. 15/16 - uveden seznam hospiců, který bylo možné umístit v příloze a zde získat prostor pro nějaký naléhavý problém

Str. 13, 3. odst. - „/tzn., že lékaři ... kromě toho, že za tzn. chybí čárka, není nikde závěrečná závorka

Str. 15 - 1. odst. - „podle Haškovcové ... aby vznikl celistvý systém vzdělávání v paliativní péči“ - takto ostře to nikde netvrdím, naopak uvádím, že zásluhou

J.Vorlíčka v této oblasti už několik let probíhá vzdělávání praktických lékařů v pražském ILFU. Navíc je uváděná informace v rozporu s nálezem autorky /v jedné ze zkoumaných prací/, že paliativní medicína existuje jako specializační obor, který je samozřejmě zařazen do postgraduálního vzdělávání

Str.15, 2. odst. - odkaz na práci Clarka a Hockleye /202/, ale autoři nejsou uvedeni v závěrečném seznamu literatury

Str.18, 1. odst. - uvedena závěrečná výzkumná zpráva Podpora paliativní péče v ČR, chybí řádný odkaz /je uveden pouze rok/.

Praktická část předložené diplomové práce je podstatně kvalitnější. Diplomantka prostudovala 7 studentských prací na téma hospicová péče a 6 na téma paliativní péče. Metodika je zvolená dobře, stejně dobře jsou zpracovány jednotlivé rešerše. Škoda, že ani v přehledné tabulace, ani u jednotlivých rešerších není poznamenáno, o jaký typ práce se jedná, ačkoliv je avizováno, že to jsou jak bakalářské, tak i magisterské a doktorandské práce /možná stálo za to, podívat se i na úroveň těchto prací z tohoto hlediska/. K praktické části mám jen několik poznámek:

Str.39, č. odst. - uvedený citát má odkaz /109/ z původní práce, což je poněkud nesmyslné

Str.49, 1. odst. - E.Němečková mohla interpretačně využít „překvapivý“ údaj /v práci L.Novákové/ o vysokém počtu věřících. Respondenti byli totiž z Moravy, kde se k nějaké víře hlásí větší počet osob než jinde v republice

Str. 49, 2. odst. - v práci Lucie Novotné je údaj, že 86% laiků má „nějakou představu“ o hospicích, který byl i jinde ověřen. Pak lze ale v závěrečném shrnutí jen těžko apelovat na nutnost větší osvěty, a když tak v podrobné verzi.

Závěr diplomové práce je velmi stručný /což by nevadilo/, ale nepromítá se do něj znalost prostudovaných prací, což je škoda.

C e l k o v é h o d n o c e n í :

Téma hospiců a paliativní péče je mimořádně náročně. Beru v úvahu i to, že autorka psala „jen“ bakalářskou práci. Domnívám se, že celkově pěknou výzkumnou část doplnila jen velmi povrchní teorií. Přesto však základně splnila předepsané požadavky a proto ji jednoznačně d o p o r u č u j i k obhajobě.

Otázka k obhajobě: jakým konkrétním způsobem chce E.Němečková „přispět do diskuze“ o zvoleném tématu. Bude výsledky své práce publikovat v odborném tisku? Bude je prezentovat na nějaké odborné konferenci?

Navrhované hodnocení: 2-

Prof.PhDr RNDr Helena Haškovcová CSc.
Fakulta Humanitních studií UK, Praha

7. června 2009